

GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ GÓP PHẦN XÂY DỰNG CÔNG DÂN CÓ TRÁCH NHIỆM TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP CHO HỌC SINH, SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG LÀO CAI

Bùi Thị Đào
Trường Cao đẳng Lào Cai

Tóm tắt: Trong thời đại hội nhập quốc tế sâu rộng, yêu cầu đặt ra cho giáo dục nghề nghiệp không chỉ là đào tạo nguồn nhân lực có tay nghề cao mà còn cần bồi dưỡng những công dân có trách nhiệm, bản lĩnh chính trị vững vàng và đạo đức nghề nghiệp. Tại Trường Cao đẳng Lào Cai, giáo dục chính trị giữ vai trò nòng cốt trong việc hình thành tư tưởng, đạo đức, nhân cách, lý tưởng sống và tinh thần công dân cho học sinh, sinh viên. Bài viết phân tích vai trò, thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả giảng dạy môn Giáo dục chính trị tại nhà trường nhằm xây dựng thế hệ học sinh sinh viên đáp ứng yêu cầu của thời kỳ hội nhập.

Từ khóa: giáo dục chính trị, thời kỳ hội nhập

POLITICAL EDUCATION CONTRIBUTING TO THE DEVELOPMENT OF RESPONSIBLE CITIZENS IN THE ERA OF INTEGRATION FOR STUDENTS AT LAO CAI COLLEGE

Bui Thi Dao
Lao Cai College

Abstract: In the era of deep international integration, vocational education is not only tasked with training a highly skilled workforce but also with fostering responsible citizens who possess strong political will and professional ethics. At Lao Cai College, political education plays a central role in shaping students' ideology, morality, character, life ideals, and civic spirit. This article analyzes the role, current situation, and solutions to improve the effectiveness of political education at the institution, aiming to build a generation of students who can meet the demands of the integration period.

Keywords: political education, era of integration

Nhận bài: 28/04/2025

Phản biện: 27/05/2025

Duyệt đăng: 30/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế mang đến cho Việt Nam nhiều cơ hội phát triển, nhưng đồng thời cũng đặt ra những thách thức lớn về mặt tư tưởng, văn hóa, đạo đức và trách nhiệm công dân. Trong bối cảnh Việt Nam ngày càng hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế khu vực và toàn cầu, vấn đề giáo dục con người toàn diện trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Đặc biệt việc giáo dục thế hệ trẻ ở các trường nghề – nơi đào tạo đội ngũ lao động kỹ thuật trực tiếp cho xã hội – việc giáo dục chính trị có vai trò quan trọng trong việc hình thành phẩm chất công dân trở thành những công dân có ý thức, có trách nhiệm với bản thân, cộng đồng và đất nước là nhiệm vụ mang tính chiến lược và lâu dài. Tại Trường Cao đẳng Lào Cai – một cơ sở giáo dục nghề nghiệp trọng điểm của tỉnh vùng cao biên giới – giáo dục chính trị là nền tảng giúp học sinh sinh viên nâng cao nhận thức chính trị, bồi dưỡng tinh thần yêu nước, có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội, từ đó trở thành lực lượng lao động có lý tưởng sống, có bản lĩnh và hội nhập tốt.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò của giáo dục chính trị trong xây dựng công dân có trách nhiệm

- Trang bị kiến thức chính trị, pháp luật nền tảng

Thông qua môn học Giáo dục chính trị, học sinh sinh viên được tiếp cận những kiến thức cơ bản về chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước. Đây là nền tảng giúp các em hiểu đúng về hệ thống chính trị, quyền và nghĩa vụ công dân trong xã hội hiện đại. Kiến thức này đặc biệt quan trọng trong việc định hướng hành vi, giúp học sinh sinh viên sống và làm việc theo pháp luật, có trách nhiệm với bản thân, gia đình, cộng đồng và đất nước.

- Hình thành phẩm chất đạo đức và lý tưởng sống

Bên cạnh kiến thức lý thuyết, giáo dục chính trị tại Trường Cao đẳng Lào Cai hướng tới việc rèn luyện phẩm chất đạo đức, lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết và ý thức phục vụ cộng đồng. Học sinh sinh viên được định hướng về lý tưởng sống đúng đắn, sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội – những giá trị quan trọng trong thời đại hội nhập khi mà các luồng tư tưởng, văn hóa đa chiều tác động mạnh mẽ đến giới trẻ.

- Bồi dưỡng năng lực hội nhập và giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc

Lào Cai là tỉnh biên giới, nơi giao thoa giữa nhiều nền văn hóa, dân tộc và có vị trí quan trọng trong hợp tác quốc tế, đặc biệt với Trung Quốc. Giáo dục chính trị giúp học sinh sinh viên nhận thức sâu sắc vai trò của bản thân trong việc giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, phát huy truyền thống yêu nước, đồng thời xây dựng tinh thần cởi mở, chủ động hội nhập với thế giới trong công việc và cuộc sống.

2.2. Thực trạng giảng dạy giáo dục chính trị tại Trường Cao đẳng Lào Cai

Trong những năm qua, Trường Cao đẳng Lào Cai luôn coi trọng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho học sinh sinh viên. Nhà trường bố trí đội ngũ giảng viên chuyên trách, có kinh nghiệm và tâm huyết, thường xuyên cập nhật nội dung giảng dạy phù hợp với tình hình thực tiễn.

Đa số thanh niên Trường Cao đẳng Lào Cai trong quá trình học tập tại trường đã thực sự trưởng thành về nhận thức. Tuyệt đối trung thành với Tổ quốc Việt Nam, với Đảng cộng sản Việt Nam, tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước, sẵn sàng đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì mà Đảng và Tổ quốc cần đến. Luôn tâm niệm khắc ghi còn Đảng là còn mình. Tuy nhiên, vẫn còn một số khó khăn:

Một bộ phận học sinh sinh viên chưa thực sự quan tâm đến môn học, còn xem nhẹ vai trò của giáo dục chính trị so với các môn chuyên ngành. Phương pháp giảng dạy còn nặng lý thuyết, thiếu tính tương tác và gắn kết với thực tiễn nghề nghiệp. Một số giờ giảng, bài giảng còn chưa gắn với thực tiễn cuộc sống, còn chung chung, khô cứng không tạo ra được sự hấp dẫn, lôi cuốn đối với sinh viên vì nội dung chương trình môn học rộng nhưng thời lượng của môn học còn ít nên đi sâu không đủ thời gian cung cấp nội dung thực tiễn. Dẫn đến, sinh viên hiểu không sâu, không nắm được bản chất của vấn đề, không hào hứng tham gia học tập, nghiên cứu môn học Giáo dục chính trị.

Sự phối hợp giữa giáo dục chính trị trong lớp học và các hoạt động ngoại khóa còn hạn chế vì chương trình môn học bị rút ngắn nên để sinh viên đi gắn liền lý luận và thực tiễn là cực kỳ hạn chế.

2.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả giảng dạy giáo dục chính trị

- Đổi mới phương pháp giảng dạy

Cần chuyển từ phương pháp truyền thống sang các hình thức giảng dạy tích cực như học theo tình huống, thảo luận nhóm, tổ chức tọa đàm về các vấn đề chính trị - xã hội thời sự để học sinh sinh viên chủ động tiếp nhận kiến thức. Tích hợp công nghệ thông tin: Ứng dụng bài giảng số, học liệu trực tuyến, mạng xã hội học tập nhằm tạo sự hấp dẫn và gần gũi với người học. Trong thực tế học sinh sinh viên chưa thật sự nhận thức được tầm quan trọng và tính cấp bách của ý thức công dân, chưa nhận thức được tầm quan trọng của các môn giáo dục chính trị là góp phần xây dựng thế giới quan và phương pháp luận khoa học cho học sinh sinh viên, cho nên vẫn còn coi đó là môn học phụ, môn học không phải là chuyên ngành nên chỉ học cho có, vì vậy không tập trung học tập, nghiên cứu. Việc nắm không chắc, học không tốt các môn giáo dục chính trị, dẫn đến các sinh viên bị thiếu hụt các tri thức nền tảng nhằm phục vụ cho công tác giáo dục ý thức trách nhiệm công dân cho các em là điều không thể tránh khỏi.

- Tăng cường giáo dục ngoài giờ và trải nghiệm thực tế

Nhà trường nên đẩy mạnh các hoạt động như: tham quan di tích lịch sử, giao lưu với các nhân chứng lịch sử, tổ chức cuộc thi tìm hiểu về Đảng, Bác Hồ, pháp luật và các giá trị văn hóa truyền thống nhằm tăng cường tính thực tiễn, tạo hứng thú cho người học.

- Gắn kết giữa giáo dục chính trị và giáo dục nghề nghiệp

Cần lồng ghép các nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp, ý thức tuân thủ pháp luật trong từng ngành học cụ thể, để từ đó hình thành hình mẫu người lao động không chỉ giỏi về nghề mà còn sống có lý tưởng, trách nhiệm.

- Phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên

Các tổ chức Đoàn - Hội trong Nhà trường cần đồng hành, phối hợp tổ chức các phong trào thi đua, tình nguyện, hoạt động vì cộng đồng để bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm, rèn luyện bản lĩnh cho học sinh sinh viên ngoài giờ học chính khóa.

III. KẾT LUẬN

Trong thời kỳ hội nhập, việc hình thành một lớp thanh niên - công dân có trách nhiệm, có năng lực hội nhập nhưng vẫn giữ vững bản sắc dân tộc và lập trường chính trị là yêu cầu cấp thiết. Giáo dục chính trị, với vai trò định hướng tư tưởng và bồi dưỡng phẩm chất, đang góp phần tích cực vào nhiệm vụ này. Tuy nhiên, để phát huy tối đa vai trò của môn học, cần sự đổi mới mạnh mẽ trong cách dạy và học, gắn lý luận với thực tiễn, lấy người học làm trung tâm và hướng đến mục tiêu hình thành những công dân toàn diện cho đất nước. Bởi

vậy, giáo dục chính trị không chỉ là một môn học bắt buộc trong chương trình đào tạo, mà còn là công cụ quan trọng để hình thành nên những công dân có trách nhiệm, đặc biệt trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng hiện nay. Tại Trường Cao đẳng Lào Cai, việc nâng cao chất lượng giảng dạy môn Giáo dục chính trị sẽ góp phần quan trọng vào việc xây dựng thể hệ học sinh sinh viên có bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp và năng lực hội nhập – những yếu tố cốt lõi để phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao cho tỉnh Lào Cai nói riêng, các tỉnh lân cận và cả nước nói chung.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam. *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.*
2. Ban Tuyên giáo Trung ương. *Hướng dẫn công tác giáo dục lý luận chính trị cho học sinh, sinh viên các cơ sở giáo dục nghề nghiệp.*
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo. *Chương trình giáo dục chính trị trong giáo dục nghề nghiệp (ban hành theo Thông tư số 03/2022/TT-BLDTBXH ngày 18/02/2022).*
4. Đảng ủy Khối các trường Đại học, Cao đẳng. *Cẩm nang công tác chính trị tư tưởng trong các trường cao đẳng, đại học.*
5. Lê Hữu Nghĩa (2019). *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên Việt Nam hiện nay*, NXB Lý luận chính trị.
6. Tạp chí Cộng sản (2023). *“Vai trò của giáo dục chính trị trong việc hình thành công dân toàn cầu tại Việt Nam”*, số 996.
7. Tạp chí Lý luận chính trị (2022). *“Giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục chính trị trong giáo dục nghề nghiệp”*, số 5.
8. Trường Cao đẳng Lào Cai. *Báo cáo tổng kết công tác giáo dục chính trị – tư tưởng năm học 2023–2024.*